

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Ο συγγραφέας καταγράφει τους λόγους για τους οποίους είναι απαραίτητη η ιστορική γνώση. Αρχικά, η ιστορία είναι φορέας όχι μόνο γνώσεων, αλλά και πεποιθήσεων, αξιών και κοινωνικών κανόνων. Η γνώση των προγόνων είναι αναγκαία για την αποτελεσματικότερη κατανόηση του παρόντος, η οποία οδηγεί στη διαμόρφωση της εθνικής πολιτισμικής μας ταυτότητας. Τέλος, μέσω της ιστορίας επιτυγχάνεται η διδαχή από τα λάθη του παρελθόντος, με αποτέλεσμα την κατάκτηση της αυτογνωσίας και τη χάραξη ενός ασφαλέστερου μέλλοντος.

(74 λέξεις)

B1. Α, Α, Σ, Σ, Σ

B2. α) Ο τίτλος του Κειμένου 1 έχει τη μορφή ευθείας ερωτηματικής πρότασης (*Γιατί να μαθαίνουμε ιστορία;*). Είναι ρηματικός και εκφέρεται με υποτακτική έγκλιση σε α' πληθυντικό πρόσωπο (*να μαθαίνουμε*). Παράλληλα, είναι σύντομος, σαφής και περιεκτικός με αναφορική χρήση της γλώσσας και δηλωτικός του περιεχομένου, που είναι η αναγκαιότητα της ιστορικής γνώσης και η αξία της ιστορίας. Ως προς το επικοινωνιακό αποτέλεσμα, η ερώτηση προσελκύει το ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον προβληματίζει σχετικά με την αναγκαιότητα της ιστορίας.

β) Η χρήση του ευθέος λόγου στο τέλος της πρώτης παραγράφου (*Γιατί, κύριε,...στο μέλλον*) προσδίδει στον λόγο αμεσότητα, ζωντάνια και διαλογικό χαρακτήρα. Με την αυτούσια παράθεση των λόγων των φοιτητών, τα οποία επικαλείται ο συγγραφέας ως τεκμήριο αξιοπιστίας, δημιουργεί ένα κλίμα οικειότητας και προφορικότητας, ενώ παράλληλα προσελκύει το ενδιαφέρον του αναγνώστη για να εστιάσει στην αναγκαιότητα της ιστορίας.

B3. Στο απόσπασμα «*Για να επανέλθω...φωτογραφία σου*» του κειμένου 2 η Κική Δημουλά προσπαθεί να ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη για τον ρόλο που διαδραματίζει η επέτειος στη διατήρηση της μνήμης. Για να εξυπηρετήσει τον συγκεκριμένο σκοπό, χρησιμοποιεί τις παρακάτω γλωσσικές επιλογές:

α) χρήση ερωτηματικού (*Τι είναι η επέτειος;...της μνήμης;*): με τη χρήση του ερωτηματικού η συγγραφέας μας προβληματίζει σχετικά με τον ρόλο της επετείου, ως μιας πράξης σεβασμού που πηγάζει από το κοινωνικό περιβάλλον ή ως αποτέλεσμα φυσικού ενστίκτου.

β) ασύνδετο σχήμα (*Τιμά τους ήρωες...αγνοούμενο*): με τη χρήση του ασύνδετου σχήματος η συγγραφέας αποδίδει με γοργότητα, πυκνότητα και εκφραστικότητα τον ρόλο της επετείου στην απόδοση τιμών στους ήρωες του παρελθόντος και στα ιστορικά κατορθώματά τους.

γ) μεταφορική χρήση της γλώσσας (*ας πως ότι είναι...στο παρόν*): με ζωντάνια, εκφραστικότητα και παραστατικότητα η συγγραφέας αισθητοποιεί την επέτειο ως ένα όχημα-φορέα των αναμνήσεων, εικόνων και αξιών του παρελθόντος στο παρόν.

δ) επανάληψη (*γενέθλια, γενέθλια, γενέθλια*): με τη χρήση της επανάληψης η συγγραφέας δίνει έμφαση στον επετειακό και αναμνησιακό χαρακτήρα των γενεθλίων.

Γ1. Στο κείμενο του Θανάση Βαλτινού γίνεται αναφορά στο ταγάρι της οικογένειας και στη σχέση του με τα μέλη της οικογένειας. Η αφηγήτρια, η οποία είναι και η έφηβη κόρη της οικογένειας, αφηγείται με εξομολογητική διάθεση σε α' πρόσωπο (θα σας πω) την ιστορία του ταγαριού. Το συγκεκριμένο ταγάρι το βρήκε καταχωνιασμένο σε μια παλιά κασέλα και το έδειξε στη μητέρα της. Η τελευταία θυμήθηκε τα φοιτητικά της χρόνια, τότε που το χρησιμοποιούσε ως τσάντα, επειδή ήταν της μόδας. Η σχέση του μαζί της δεν ήταν ιδιαίτερα συναισθηματική, γιατί λέει στην κόρη της να το δώσει στη γιαγιά της επειδή «ήθελε προφανώς να το ξεφορτωθεί». Από την άλλη πλευρά, η γιαγιά είναι ιδιαίτερα δεμένη με το ταγάρι. Μόλις αντικρύζει τα όμορφα χρώματα και τα ωραία λαμπερά σχέδια (περιγραφή) αμέσως συγκινείται και αναπολεί με νοσταλγία τις στιγμές που το ύφαινε η δική της μητέρα στον αργαλειό με το φως του λυχναριού. Σε ευθύ λόγο εξομολογείται με παραστατικότητα πως το ταγάρι αποτελεί μέρος της ιστορίας της (Πράγματα για μια ζωή), καθώς αποτελεί τον συνδετικό κρίκο με το παρελθόν και τις ρίζες της. Αποτελεί, λοιπόν, ένα διαχρονικό σύμβολο που ενώνει τρεις γενιές. Αν ήμουν στη θέση αφηγήτριας, θα κρατούσα το ταγάρι, γιατί αυτό αποτελεί ένα οικογενειακό κειμήλιο, το οποίο είναι καλό να μεταβιβάζεται από γενιά σε γενιά. Το κειμήλιο αυτό αποτελεί μέρος της πολιτισμικής μας ταυτότητας, το οποίο μας συνδέει με την παράδοση και τις ρίζες μας, τις οποίες οφείλουμε να έχουμε πάντα ως ηθική πυξίδα και οδηγό.

Δ1. Είδος κειμένου: Άρθρο (τίτλος): **Η ιστορική γνώση, ασφαλές όχημα για το μέλλον**

Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο σε ιστοσελίδα του σχολείου – χρήση γ' προσώπου για αντικειμενικότητα

Πρόλογος: Επικαιρική αφορμή – αποστασιοποίηση στη σύγχρονη εποχή για την ιστορική γνώση και την παράδοση - Σχόλιο για την αξία της ιστορικής γνώσης και μετάβαση στο α' ζητούμενο.

Κύριο μέρος

1ο ζητούμενο: Η αξία της ιστορικής γνώσης

- γνώση του ιστορικού παρελθόντος – συνειδητοποίηση κοινών αξιών, πεποιθήσεων και ιδανικών.
- διαμόρφωση εθνικής πολιτισμικής συνείδησης και αυτογνωσίας – γνώση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και στοιχείων που διαμορφώνουν τον χαρακτήρα ενός έθνους.
- βοηθά στην καλύτερη κατανόηση του παρόντος και στην αποφυγή λαθών που έγιναν στο παρελθόν
- συντελεί στην καλλιέργεια της αυτογνωσίας
- διεύρυνση πνευματικών οριζώντων – ανάπτυξη κριτικής σκέψης – γόνιμος προβληματισμός – διαμόρφωση προσωπικής γνώμης
- συμβάλλει στην πνευματική πρόοδο καθώς τα πνευματικά δημιουργήματα του παρελθόντος συνιστούν ασφαλή ερείσματα για την πνευματική ανάπτυξη του τόπου.
- Οι διαχρονικές κοινωνικές αξίες της παράδοσης συντελούν στην ομαλή συμβίωση - Ο σεβασμός στον συνάνθρωπο, η αλληλεγγύη, το πνεύμα φιλοξενίας, η συλλογικότητα αποτελούν πρότυπα συμπεριφοράς που η υιοθέτησή τους αναδεικνύει την κοινωνική συνείδηση του ατόμου - αρμονική συνύπαρξη των μελών μιας κοινωνίας.

Μεταβατική παράγραφος

2^ο ζητούμενο: Βιωματικοί τρόποι για την καλλιέργεια του ενδιαφέροντος για το ιστορικό παρελθόν

- εκπαιδευτικές επισκέψεις και εκδρομές από το σχολείο και την οικογένεια σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία.
- διοργάνωση σχολικών εκδηλώσεων με πιο ουσιαστικό τρόπο (εορτών, αφιερωματικών επετείων, θεατρικών παραστάσεων, ημερίδων, μουσικών συναυλιών) για την ανάδειξη ιστορικών γεγονότων.
- επαφή με την παράδοση και τη λαογραφία του κάθε τόπου.
- συμμετοχή σε λαογραφικούς πολιτιστικούς συλλόγους και δράσεις.
- προτροπή από την οικογένεια για ενασχόληση με την παράδοση και την ιστορία είτε με τη μορφή διαλόγου είτε με επισκέψεις σε ιστορικούς χώρους.

- απαγκίστρωση της διδασκαλίας και της αξιολόγησης της Ιστορίας από την μηχανιστική αποστήθιση και την παπαγαλία και διασύνδεσή της με άλλα γνωστικά αντικείμενα, καθώς και με τη χρήση νέων τεχνολογιών (οπτικοακουστικό υλικό, βίντεο, ντοκιμαντέρ).

Επίλογος: Συμπερασματικό σχόλιο για την αξία της ιστορικής γνώσης και την αναγκαιότητα διαφύλαξης και μετάδοσής της στη νέα γενιά από τους φορείς (σχολείο, οικογένεια, πολιτεία).

Επιμέλεια: Ιωάννης Τόλης, Φιλολόγος MSc

www.filologiko-ergastiri.gr

Τηλέφωνο Επικοινωνίας: 26510 77957

Η επιτυχία δεν είναι θέμα τύχης!